

Organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Legislație adnotată

actualizată la 1 iulie 2025

Ediție îngrijită de
avocat Tudor Duca

Cuprins

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	1
Statutul profesiei de avocat (Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/2011)	42
Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană	223
Codul deontologic al avocatului român (Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 268/2017)	233
Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților	244
Statutul Casei de Asigurări a Avocaților (Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 139/2016)	283
Protocol din 8 februarie 2024 privind stabilirea onorariilor convenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență juridică în materie penală, pentru prestarea, în cadrul sistemului de ajutor public judiciar, a serviciilor de asistență judiciară și/sau reprezentare ori de asistență extrajudiciară, precum și pentru asigurarea serviciilor de asistență judiciară privind accesul internațional la justiție în materie civilă și cooperarea judiciară internațională în materie penală.....	319
Anexă – jurisprudență relevantă ICCJ	353

**Legea nr. 51 din 9 iunie 1995
pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat¹**

Cuprins

	Art.
Capitolul I. Dispoziții generale	1-11
Capitolul II. Dobândirea calității de avocat	12-27
Secțiunea 1. Condițiile de înscriere în avocatură	12-25
Secțiunea a 2-a. Încetarea și suspendarea calității de avocat	26-27
Capitolul III. Drepturile și îndatoririle avocatului	28-47
Secțiunea 1. Drepturile avocaților	28-38
Secțiunea a 2-a. Îndatoririle avocaților	39-47
Capitolul IV. Organizarea profesiei de avocat	48-69
Secțiunea 1. Baroul	48-58
Secțiunea a 2-a. Uniunea Națională a Barourilor din România - U.N.B.R.	59-69
Capitolul V. Asistența judiciară	70-84
Secțiunea 1. Cazurile și condițiile de acordare a asistenței judiciare	70-74
Secțiunea a 2-a. Organizarea activității de acordare a asistenței judiciare	75-84
Capitolul VI. Răspunderea disciplinară	85-89
Capitolul VII. Exerțarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European	90-110
Secțiunea 1. Dispoziții generale	90-95
Secțiunea a 2-a. Exerțarea cu caracter permanent a profesiei în România de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European	96-103
Secțiunea a 3-a. Exerțarea în România, prin prestarea de servicii, a profesiei de către avocații provenind din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European	104-105
Capitolul VIII. Dispoziții tranzitorii și finale	106-110

¹ Republicată în M. Of. nr. 440 din 24 mai 2018.

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. (1) Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscrși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R.

(3) Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată și din oficiu.

Recursuri în interesul legii: 1. Prin **Decizia nr. 15/2015** (M. Of. nr. 816 din 3 noiembrie 2015), Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că: *„Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități prevăzută de art. 348 Cod penal”.*

2. Prin **Decizia nr. XXVII/2007** (M. Of. nr. 772 din 14 noiembrie 2007), Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că: *„asistența juridică acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995, modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia”.*

Art. 2. (1) În exercitarea profesiei avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

(2) Avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului.

(3) Avocatul are dreptul să asiste și să reprezinte persoanele fizice și juridice în fața instanțelor autorității judecătorești și a altor organe de jurisdicție, a organelor de urmărire penală, a autorităților și instituțiilor publice, precum și în fața altor persoane fizice sau juridice, care au obligația să permită și să asigure avocatului desfășurarea nestingherită a activității sale, în condițiile legii.

(4) Orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul.

(5) În exercitarea dreptului de apărare avocatul are dreptul și obligația de a stărui pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și într-un termen rezonabil.

Art. 3. (1) Activitatea avocatului se realizează prin:

a) consultații și cereri cu caracter juridic;

b) asistență și reprezentare juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice și a instituțiilor, precum și a altor persoane juridice, în condițiile legii;

c) redactarea de acte juridice, atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare;

d) asistarea și reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în fața altor autorități publice cu posibilitatea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor încheiate;

e) apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice în raporturile acestora cu autoritățile publice, cu institutiile și cu orice persoană română sau străină;

f) activități de mediere;

g) activități fiduciare desfășurate în condițiile Codului civil;

h) stabilirea temporară a sediului pentru societăți la sediul profesional al avocatului și înregistrarea acestora, în numele și pe seama clientului, a părților de interes, a părților sociale sau a acționarilor societăților astfel înregistrate;

i) activitățile prevăzute la lit. g) și h) se pot desfășura în temeiul unui nou contract de asistență juridică;

j) activități de curatelă specială potrivit legii și Statutului profesiei de avocat;

k) orice mijloace și căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condițiile legii.

(2) Activitățile prevăzute la alin. (1) se exercită numai de avocat, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Avocatul este obligat să țină evidența actelor întocmite conform alin. (1) lit. c) și d), cu excluderea actelor întocmite pentru asistare și reprezentare, și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor prevăzute la alin. (1), avocatul este obligat să înregistreze operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocați potrivit alin. (1) lit. c) și d), conform procedurii prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul U.N.B.R., sub sancțiunea inopozabilității față de terți.

Prin **Decizia Comisiei Permanente UNBR nr. 212/2017**, s-a decis: „**Art. 1. Se înființează Registrul electronic al actelor întocmite de avocați și Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuni ale avocaților, pentru asigurarea unei evidențe organizate la nivel național a actelor prevăzute de art. 3 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 51/1995, pentru înregistrarea lor cu efect de opozabilitate, în condițiile prevăzute de lege, pentru a se asigura furnizarea informațiilor din aceste registre în condițiile prevăzute de lege și de Regulamentul de organizare și funcționare a Registrelor, care va fi aprobat de Consiliul UNBR.**”

Art. 2. În Registrul electronic al actelor întocmite de avocați se înregistrează:

a) actele juridice întocmite de avocați și care cuprind mențiunea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor [art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995];

b) actele întocmite de avocați conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 51/1995, în activitățile de asistență și reprezentare a persoanelor fizice și juridice interesate în fața altor autorități publice decât cele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 51/1995.

Art. 3. În Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuni ale avocaților se înscriu mențiunile incluse în actele de înființare a formelor de exercitare a profesiei ori în cele întocmite pentru desfășurarea activităților profesionale în modalitățile de exercitare a profesiei prevăzute de Lege și Statutul profesiei de avocat (contractul de colaborare profesională, contractul de salarizare în interiorul profesiei) privind patrimoniul propriu pe care avocatul îl afectează desfășurării activității sale profesionale.

Art. 4. Contractele de asistență juridică întocmite pentru exercitarea activităților reglementate de celelalte prevederi ale art. 3 din Legea nr. 51/1995 decât cele menționate la art. 2 din prezenta decizie se înscriu în continuare în registrul oficial de evidență potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 și au regimul juridic prevăzut de art. 31 alin. (3) și art. 44 din Legea nr. 51/1995.

Art. 5. Până la aprobarea de către Consiliul UNBR a Regulamentului de organizare și funcționare a Registrelor prevăzute de art. 2 sunt aplicabile prevederile art. 92 alin. (2) și art. 180 alin. (5) din Statutul profesiei de avocat.

Art. 6. Prezenta decizie a fost adoptată prin vot electronic și intra în vigoare la 31 martie 2017.

Decizia se va comunica membrilor Consiliului UNBR și Barourilor și se va publica pe site-ul www.unbr.ro”.

Art. 4. În exercitarea profesiei și în legătură cu aceasta avocatul este protejat de lege.

Art. 5. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat sunt: cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți profesionale cu răspundere limitată.

(2) În cabinetul individual își poate exercita profesia un avocat definitiv, singur sau împreună cu alți avocați colaboratori.

(3) Cabinetele individuale se pot asocia în scopul exercitării în comun a profesiei; drepturile și obligațiile avocaților titulari ai unor cabinete asociate își păstrează caracterul personal și nu pot fi cedate. În mod corespunzător cabinetele individuale se pot asocia și cu societățile civile profesionale.

(4) Cabinetele individuale se pot grupa pentru a-și crea facilități tehnico-economice în vederea exercitării profesiei și își păstrează individualitatea în relațiile cu clienții.

(5) Societatea civilă profesională se constituie din 2 sau mai mulți avocați definitivi. În societatea civilă profesională își pot exercita profesia și avocați colaboratori sau avocați salariați. Societatea civilă profesională și avocații care profesează în cadrul ei nu pot acorda asistență juridică persoanelor cu interese contrare.

(6) Cabinetele grupate, cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot avea și proprietate comună.

(7) Avocatul poate schimba oricând forma de exercitare a profesiei, cu înștiințarea baroului din care face parte.

(8) Avocatul nu își poate exercita profesia, în același timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.

(9) Formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate prin acte între vii numai între avocați definitivi și aflați în exercițiul profesiei sau pot fi lichidate la încetarea calității, cu respectarea regimului investițiilor reglementat prin prezenta lege.

(10) La constituirea formelor de exercitare a profesiei și ulterior, avocații au dreptul să stabilească patrimoniul afectat exercitării profesiei, în condițiile legii, cu procedura reglementată pentru constituirea Registrului electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuni ale avocaților, în condițiile stabilite de Consiliul U.N.B.R. prin Regulamentul de organizare și funcționare. Înscriserea efectuată în registru are efecte de opozabilitate față de terți, în condițiile prevăzute de lege.

Decizie interpretativă: Prin **Decizia nr. 386/2012** privind dizolvarea și lichidarea unei societăți civile de avocați, în situația în care unul dintre cei doi asociați este suspendat din exercițiul profesiei, Consiliul UNBR a stabilit că: *„Din interpretarea textelor care reglementează constituirea și funcționarea societăților de avocați rezultă fără echivoc că premisa funcționării acestor societăți (fie acestea societăți civile profesionale, fie societăți profesionale cu răspundere limitată) o reprezintă exercitarea efectivă de către asociați a profesiei de avocat. Faptul că Legea, la art. 6 alin. (1), prevede numai cu privire la societatea profesională cu răspundere limitată că aceasta se constituie prin asocierea a cel puțin doi avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, nu este de natură a permite concluzia că societatea civilă profesională nu ar cădea sub imperiul aceleiași cerințe. Având în vedere prevederile legale și statutare sus-menționate, rezultă că, în cazul suspendării din exercițiul profesiei a unuia dintre cei doi asociați ai societății civile profesionale de avocați, neurnată de o cesionare către un terț, în termenul de trei luni prevăzut de art. 22.1 din Statutul societății civile profesionale de avocați cuprins la Anexa nr. XIII din Statut, a părților sale sociale, sau de o reorganizare a societății civile profesionale în altă formă de exercitare a profesiei, devin aplicabile prevederile art. 29.4 din Statutul*

societății civile profesionale de avocați, prinul cărora societatea rămasă cu un singur asociat intră în lichidare. Întrucât lichidarea unei societăți este subsecventă dizolvării sale, dizolvarea trebuie considerată a se fi produs la împlinirea termenului de trei luni de la data la care a avut loc suspendarea din profesie a unuia din cei doi asociați”.

Art. 6. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată este o societate cu personalitate juridică, constituită în condițiile prevăzute de prezenta lege și de Statutul profesiei de avocat, prin asocierea a cel puțin 2 avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, indiferent dacă dețin sau nu ori dacă aparțin sau nu unei alte forme de exercitare a profesiei.

(2) Dobândirea personalității juridice a societății profesionale cu răspundere limitată are loc la data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a căruia rază teritorială se află sediul ei principal.

(3) Societatea profesională cu răspundere limitată este titulară a unui patrimoniu propriu.

(4) Obligațiile și răspunderea societății profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul propriu. Asociații răspund personal numai în limita aportului social al fiecăruia.

(5) În situația în care societatea profesională cu răspundere limitată se constituie din avocați care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, acestea din urmă pot să nu fie supuse lichidării, dacă asociații convin astfel.

(6) Forma de exercitare a profesiei din care provine asociatul, dacă este cazul, își încetează activitatea profesională desfășurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular sau, după caz, avocații titulari ai acesteia au calitatea de asociat în societatea profesională cu răspundere limitată. Pe perioada în care forma de exercitare a profesiei își încetează activitatea din această cauză, în Tabloul avocaților se menționează corespunzător situația privind încetarea activității, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(7) În cazul prestațiilor profesionale constând în asistență și reprezentare juridică la instanțe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorități, societatea profesională cu răspundere limitată are obligația de a menționa în contractul încheiat cu clientul numele avocatului/avocaților ales/aleși sau acceptat/acceptați de client să asigure serviciul profesional, precum și acordarea sau, după caz, neacordarea dreptului de substituție.

(8) Societatea profesională cu răspundere limitată conduce contabilitatea în partidă simplă și este supusă regimului transparenței fiscale. Plata impozitului pe venit se face de către fiecare asociat, pentru venitul său propriu.

Art. 7. Orice avocat, indiferent de forma de exercitare a profesiei, poate să încheie convenții de colaborare cu experți sau cu alți specialiști, în condițiile legii. Societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot încheia astfel de convenții numai cu acordul tuturor asociaților.

Art. 8. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat și cabinetele grupate vor fi individualizate prin denumire, după cum urmează:

- a) în cazul cabinetului individual - numele avocatului titular, urmat de sintagma cabinet de avocat;
- b) în cazul cabinetelor asociate - numele tuturor titularilor, urmate de sintagma cabinete de avocat asociate;

c) în cazul societăților civile profesionale și al societăților profesionale cu răspundere limitată - numele a cel puțin unuia dintre asociați, urmat de sintagma societate civilă de avocați sau, după caz, societate profesională de avocați cu răspundere limitată;

d) în cazul cabinetelor grupate - numele fiecărui titular de cabinet, urmat de sintagma cabinete de avocat grupate.

(2) Denumirea formei de exercitare a profesiei, individualizată potrivit alin. (1), poate fi păstrată și după decesul sau plecarea unuia dintre asociați, cu acordul acestuia, sau, după caz, al tuturor moștenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

(3) Denumirile prevăzute la alin. (1) vor figura pe firmele cabinetelor sau societăților, în condițiile stabilite de statutul profesiei.

(4) În cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocații străini se pot utiliza denumirea și numele formei de exercitare a profesiei din țară sau din străinătate, în condițiile prezentului articol.

Art. 9. (1) Convențiile de grupare și de asociere a cabinetelor, actele de constituire a societăților civile profesionale de avocați și a societăților profesionale cu răspundere limitată, precum și convențiile prevăzute la art. 7 se încheie în formă scrisă, cu respectarea condițiilor de fond prevăzute de legăși de statutul profesiei.

(2) Consiliul baroului sesizat verifică îndeplinirea condițiilor legale și, constatând îndeplinirea lor, dispune înregistrarea convenției în termen de o lună de la înregistrarea cererii.

(3) Împotriva deciziei consiliului baroului orice persoană care se consideră vătămată într-un drept sau interes legitim al său poate formula plângere la organele de jurisdicție profesională, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(4) Barourile țin evidența separată a avocaților pentru fiecare formă de exercitare a profesiei.

Art. 10. (1) Barourile și U.N.B.R. asigură exercitarea calificată a dreptului de apărare, competența și disciplina profesională, protecția demnității și onoarea avocaților membri.

(2) În fiecare județ există și funcționează un singur barou membru al U.N.B.R. cu sediul în localitatea de reședință a județului.

(3) Fiecare barou organizează și asigură funcționarea a câte unui serviciu de asistență judiciară pe lângă fiecare judecătorie. Consiliul baroului răspunde de organizarea și funcționarea acestui serviciu.

Art. 11. Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredințată, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

Capitolul II. Dobândirea calității de avocat

Secțiunea 1. Condițiile de înscriere în avocatură

Art. 12. (1) Poate fi membru al unui barou din România cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are exercițiul drepturilor civile și politice;
- b) este licențiat al unei facultăți de drept cu durată stabilită de lege;

- c) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnitare prevăzute de prezenta lege;
- d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei.

(2) Îndeplinirea condiției prevăzute la lit. d) a alin. (1) trebuie dovedită cu certificat medical de sănătate, eliberat pe baza constatărilor făcute de o comisie medicală constituită în condițiile prevăzute în statutul profesiei.

Art. 13. (1) Membrul unui barou dintr-o altă țară poate exercita profesia de avocat în România, în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de U.N.B.R.

(3) Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare prevăzute la art. 5.

(4) Avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în fața instanțelor judecătorești și a celorlalte organe jurisdicționale și judiciare, cu excepția celor de arbitraj internațional.

(5) Onorariile convenite avocatului străin se vor înregistra și se vor plăti integral în România.

(6) Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou și se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic.

Art. 14. Este nedemn de a fi avocat:

a) cel condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de un an sau mai mare pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, infracțiune pedepsită cu pedeapsa închisorii având un minim special de cel puțin un an și reprezentând infracțiune contra vieții, infracțiune contra patrimoniului, infracțiune contra înfăptuirii justiției, infracțiune de corupție sau de serviciu, infracțiune de fals, infracțiune care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială, infracțiune contra securității naționale sau o infracțiune de genocid, contra umanității și de război, dacă până la data verificării stării de nedemnitare nu a intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea faptei;

b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară;

c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;

d) cel în sarcina căruia s-a reținut, în baza unei hotărâri judecătorești definitive sau prin acte ale organelor profesiei de avocat, fapta de a fi exercitat sau sprijinit, sub orice formă, exercitarea fără drept de către o persoană a profesiei de avocat.

Art. 15. Exercițarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

- a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;
- b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;
- c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț.

¹ Lit. a) a art. 14 este redată astfel cum a fost modificată prin art. I din Legea nr. 32/2023.